

Із розрахунку на 1 жителя Вільховецька ОТГ отримала у 2016 році 529 грн, Тячівська ОТГ – 3202 грн. У 2017 році по Вільховецькій ОТГ аналізований показник зріс ще у 1,6 разів (до 838,1 тис. грн), по Тячівській ОТГ – в 1,3 разів (до 4 282,0 тис. грн).

Отже, подальша реалізація децентралізаційної реформи має стати дієвим фактором стабілізації соціально-економічної ситуації, виходу з фінансової кризи, організації відносин між різними рівнями влади на принципах чіткого розподілу сфер відповідальності й компетенції, а також партнерства у сфері забезпечення громадян України державними та місцевими благами, сприяти підвищенню ефективності використання бюджетних коштів на всіх рівнях управління.

Список використаних джерел:

1. Звіти про виконання бюджету Вільховецької ОТГ за 2015-2017 рр.
2. Звіти про виконання бюджету Тячівської ОТГ за 2015-2017 рр.
3. Оцінка фінансової спроможності 366 ОТГ за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/183/Брошура_-_Рейтинг_366_ОТГ.pdf.

*Вікторія Лобунець, к.е.н., доцент
Любов Іванова, к.е.н.*

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

Нині актуальності набуває дослідження проблематики кризових явищ у сфері публічних фінансів, викликаних щорічним дефіцитом як державного, так і місцевого бюджетів. Нагальною стала потреба у реформуванні сфери державного управління шляхом бюджетної децентралізації, підвищенні ефективності видаткової частини державних бюджетних коштів та оптимізації надходжень.

Сутність децентралізації полягає у переході від централізованої моделі державного управління до спроможного місцевого самоврядування, побудови в Україні ефективної сучасної системи територіальної організації влади [5]. Децентралізація розкриває новий зміст діяльності органів державної влади з передачею функцій, повноважень, фінансових ресурсів місцевим органам влади. Серед основних переваг бюджетної децентралізації називають зростання ефективності надання та розподілу суспільних благ, стимулювання бюджетної конкуренції [1].

Початок реформи децентралізації на базі «Стратегії – 2020» було продовжено прийняттям змін до Бюджетного та Податкового кодексів. Результатом стала передача місцевим бюджетам додаткових бюджетних повноважень, гарантії стабільності доходів для їх реалізації. Так, за останні три роки місцеві бюджети зросли більш як на 100 млрд. грн., зокрема, за шість місяців 2017 р. надходження порівняно з аналогічним періодом 2016 р. збільшилися на 87 млрд.грн. або на 34% [2].

Основними джерелами формування місцевих бюджетів є бюджетні трансферти, переважно дотації та субвенції; перерозподіл ставок доходів з державного бюджету, зокрема, податку на доходи фізичних осіб; надходження місцевих податків із закріпленими ставками місцевою громадою. Як наслідок, дохідна частина місцевих

бюджетів суттєво зросла. Починаючи з 2015 року в результаті реформування міжбюджетних відносин формування місцевих бюджетів здійснювалось за рахунок:

- 100 % єдиного податку;
- 100 % податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності;
- 100 % податку на майно;
- 60 % податку на доходи фізичних осіб;
- 25 % екологічного податку;
- 5 % акцизного податку з реалізації підакцизних товарів [6].

Ці податки додали до місцевих бюджетів до 20 % надходжень. На кінець 2017 року власні доходи місцевих бюджетів становили 192,7 млрд. грн [3].

Позитивним є досвід фінансування об'єднаних територіальних громад (ОТГ), яких на початок квітня 2018 року було створено 728. Надходження власних доходів ОТГ за два перших місяця 2018 року зросли на 63,5 %, а найбільший приріст мали платежі єдиного податку, які зросли на 173 % порівняно з аналогічними місяцями попереднього року [4].

Рівень державної підтримки ОТГ проявляється через додаткові фінансові інструменти. Так, обсяг субвенцій для розвитку інфраструктури ОТГ в 2017 році становив 1,5 млрд. грн., а на соціально-економічний розвиток – 4 млрд. грн. [2]. Досвід створення ОТГ та їх бюджетування є свідченням прогресивних змін в результаті процесу децентралізації.

В цілому ефективність бюджетної політики залежить від її оптимальної реалізації в регіонах. Тому впровадження реформи децентралізації на всіх рівнях управління має стимулювати процес оптимізації об'єднання територіальних громад, забезпечити надходження фінансових ресурсів до місцевих бюджетів з перерозподілом основних бюджетоутворюючих податків на користь місцевих громад, сприяти збільшенню частки місцевих податків в структурі доходів місцевих бюджетів та покращенню адміністрування нововведених податків, удосконалити розподіл бюджетних повноважень між органами місцевої та державної влади і забезпечити прозорість та відповідальність цих органів в управлінні бюджетними коштами.

Список використаних джерел:

1. Возняк Г.В. Переваги та ризики бюджетної децентралізації: теоретико-методологічні аспекти / Г.В. Возняк // Проблеми економіки. – 2015. – №2. – С. 253-257
2. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://decentralization.gov.ua/monitoring2018_01_ua#main-info
3. Олена Сас. Децентралізація під мікроскопом: аналіз плюсів та мінусів для об'єднаних громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.despro.org.ua/upload/medialibrary/Reform1_14.04.2016.pdf
5. Офіційний сайт Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.decentralization.gov.ua/region/item/id/5>
6. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
7. Суть реформи органів місцевого самоврядування (децентралізації) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.icps.com.ua/assets/uploads/.../verstka_decentralizaciya.pdf